

Lågenergihus för attraktivt boende

Slutrapport 2012

Projektdeltagare och finansiärer

Energimyndigheten, Länsstyrelsen Uppsala län, Länsstyrelsen Västmanlands län, Länsstyrelsen Södermanlands län, Länsstyrelsen Östergötland, Regionförbundet Sörmland, Sörmlands sparbank, Svensk Ventilation, Swedisol, Glasbranchföreningen.

Slutrapport

Lågenergihus för attraktivt boende

Diarienummer: 2010-001478

Projektnummer 33199-1

Företag/organisation Energikontoret i Mälardalen AB	Organisationsnummer 556134-8698
Postadress Kungsgatan 43	Plusgiro 103 26 67-6
Postnummer/Ort 632 20 ESKILSTUNA	
Projektledare (förnamn, efternamn) Mathias Söderholm	
Telefon 070-104 57 13	
E-postadress mathias.soderholm@energikontor.se	Webbplats www.energikontor.se

Sammanfattning

Bostads- och lokalsektorn svarar för cirka 30 procent av användningen av värmeenergi och cirka 50 procent av användningen av elenergi i Sverige. Det finns här stora besparingspotentialer och informationsinsatser av olika slag genomförs bland annat på initiativ av Energimyndigheten varav denna insats är en del. Projektets syfte var att stimulera efterfrågan bland privatpersoner och kommuner för att bygga och renovera småhus och flerbostadshus enligt lågenergihusnormerna. Energikontor och branschföreningar är nyckelaktörer i det regionala arbetet, varför alla dessa aktörer från Södermanland, Västmanland, Östergötland och Uppsala län har varit delaktiga i projektet. Informationsinsatserna har varit riktade till politiker och tjänstemän i huvudsak men även till allmänheten, mäklare och bankmän. Projektet har drivits av Energikontoret i Mälardalen AB och Energikontoret Östra Götaland AB, där Mälardalen har varit projektledare. Insatserna har således genomförts i Södermanland-, Uppsala-, Västmanland- och Östergötlands län.

Projektets samtliga mål har uppnåtts med god marginal.

Summary

The housing sector is one of the largest users of energy in Sweden at present. In total the heating of buildings corresponds to 50 percent of Sweden's annual demand for electrical energy as well as approximately 30 percent of all supplied heat. There is a great demand of increasing the general knowledge of energy efficient buildings and this project is one of several actions funded by Sweden's national Energy Agency aiming to reduce the total national energy usage. The goal for this particular project was to encourage individuals and municipalities to build and renovate according to the standards set by "low energy buildings". Local Energy Agencies in addition to industry organizations are regional key actors and have therefore been part of this project. A large part of the dissemination activities has been targeted at establishing contact with relevant market players, in particular politicians and civil servants. Activities have also been tailored to the general public, real estate agents and bankers. The project was managed by Malardalen Energy Agency and the activities' was planned and executed in collaboration with the East Sweden Energy Agency. The area in which the project was active was the regions of Södermanland, Västmanland and Östergötland.

All goals set by the project were reached by a good margin.

Projektets syfte

Stimulera efterfrågan bland privatpersoner och kommuner för att bygga och renovera småhus och flerbostadshus enligt lågenergihusnormerna.

Projektets målgrupp

Politiker och tjänstemän i huvudsak (Målgrupp 1) men även allmänheten, mäklare och bankmän (Målgrupp 2).

Projektets mål

Projektets primära mål (Målgrupp 1) var att utbilda minst en tjänsteman och en politiker per kommun. Målsättningen för hela projektet var att det ska finnas minst en tjänsteman per kommun som kan svara på allmänhetens frågor om hur man kan bygga energieffektiva hus och ha en allmän god kunskap om dessa frågor. Målsättningen för (Målgrupp 2) allmänheten, mäklare och banktjänstemän, var att det kommer minst 15 deltagare per kvällsseminarium. I samarbete med de kommunala energi- och klimatrådgivarna skulle två till tre seminarier per län anordnas för målgrupp 1 dagtid och målgrupp 2 kvällstid. Ett studiebesök per län skulle också genomföras.

Projektets sekundära mål var att starta upp nätverk i regionerna och hitta en struktur för kommunerna att driva nätverken vidare även efter projektets avslut.

Genomförande

Under inledningsfasen skapades en referensgrupp bestående av medlemmarna i projektgruppen, personer från några av de medverkande kommunerna samt representanter från länsstyrelserna och de deltagande branschorganisationerna. Två referensgruppsmöten anordnades där genomförandet av projektet diskuterades. Det anordnades även en träff under vilken de aktuella föreläsarna delade upp ansvarsområden samt optimerade seminariematerialet.

Enligt beslut skulle det genomföras 8-12 stycken seminarier inom projektet. Under första etappen genomfördes maximalt antal det vill säga 12 stycken, fördelade på de fyra länen. Både dag- och kvällsseminarier genomfördes. Dagseminarierna delades upp enligt halvdag renovering och halvdag nybyggnation. Kvällspassen optimerades för att passa privatpersoner med en stor vikt vid ekonomi och livscykelberäkningar men även om komfort och hur det är att bo i lågenergihus. Inbjudningar till politiker och tjänstemän gick ut via Energikontorens egna nätverk samt i samarbete med de kommunala energi- och klimatrådgivarna. Inbjudningarna till allmänheten annonserades, skickades via kontaktlistor till bostadsrättsföreningar samt gick ut via kommunernas tomtköer. Seminarserierna blev mycket välbesökta och fick väldigt goda utvärderingsbetyg. De olika områdena fick betygen 3,8–4,1 på en femgradig skala av besökarna vid utvärdering.

På senhösten genomfördes fyra stycken studiebesök enligt projektplan (se nedan). Tanken var att erbjuda ett brett spektra av besöksobjekt där samtliga intresserade bjöds att komma på vilka besök de ville. Besöken förlades till en villa, flerbostadshus samt ett kommunalt daghem.

- Passivhus Granbäck i Vallentuna, dubbla besök
- Skogslundens förskola i Österåkers kommun
- Flerbostadshus i Beckomberga som är uppfört av NCC
- Finnängen utanför Linköping

Det har genomförts en första ansats till nätverksträff i Uppsala län inom projektet där säljare av nyckelfärdiga småhus bjöds in tillsammans med banker för att utbilda dessa personer i hur man kan sälja in fördelar med att bygga energieffektivt. Det finns planer på att inleda ett nätverk i Södermanland där olika fastighetsbolag träffas och diskuterar dessa frågor. Kommunerna är svåra att få som drivande vilket medfört att projektledningen valt en mer branschriktad satsning samt att använda befintliga nätverk som skulle passa för dylika satsningar.

För att stärka det nätverk som har byggts upp i regionen har Energikontoret Östra Götaland AB och Cleantech Östergötland i samarbete med föreningen Fastighetsägarna genomfört ett seminarium samt en minimässa under försommaren. Inbjudna var bland annat de kommunala och privata fastighetsägarna. Av de kommunala fastighetsägarna var ett flertal med på något av projektets tidigare seminarier. Ungefär 50 personer deltog på seminariet. I samband med detta planerade även Energikontoret Östra Götaland AB, Cleantech Östergötland och Fastighetsägarna en fortsättning med sex stycken frukostseminarier för olika målgrupper i länet (målgrupperna ska bland annat bygga på det nätverk som byggts upp i projektet bland kommunala politiker, tjänstemän och kommunala- samt privata fastighetsägare).

Då projektet hade en del medel kvar så har projektet beviljats en förlängning i tre månader där det genomförts en rad extrainsatser för att stärka projektets genomslag ytterligare.

- En halvdag i Västmanland tillsammans med Länsstyrelsen där fokus sattes på ekonomi och livscykelberäkningar
- Ett extrainsatt studiebesök för politiker i Mälardalsrådet
- En halvdags utbildning för politiker och tjänstemän på Gotland
- En föreläsning för allmänheten på en mässa i Visby
- Ett seminarie i Linköping, samarbete med Länsstyrelsen i Östergötland, med målgrupp politiker och tjänstemän.

Då detta projekt har mottagits så positivt av såväl deltagare som besökare så har en fortsättningsansökan gått in till Energimyndigheten om att skala upp projektet till en nationell satsning via Föreningen Sveriges Regionala Energikontor (FSEK). Förslaget kom ursprungligen från de deltagande branschorganisationerna som såg vikten- och resultaten av detta projekt.

Projektets satsningar, resultat och framtagna material finns på Energikontorens hemsida.

Uppnådda mål

- Målet var att anordna 2-3 seminarier per län det vill säga 8-12st. Totalt genomfördes 16 olika seminarietillfällen. Måluppfyllnadsgrad mot lägsta mål: 200 procent.
- Deltagandemålet på seminarier för målgrupp 1 var att två personer/deltagande kommun skulle finnas med. Inom Energikontoret i Mälardalen- och Östra Götalands region ingår 40 kommuner vilket skulle innebära minst 80 deltagare. Dock fanns en uttalad förhoppning om 5 deltagare/ kommun vilket skulle innebära totalt 200 deltagare. Totalt var det 493 seminariedeltagare som deltog. Måluppfyllnadsgrad mot lägsta målnivå: 617 procent. Måluppfyllnad mot förhoppning: 247 procent.
- Minst en person per kommun i regionen skulle närvara för att sedan kunna svara på frågor i ämnet. Projektets olika satsningar har haft deltagande från 38 av 40 kommuner i vår region men därutöver fått deltagare från våra kringliggande kommuner som bestått av deltagare från 15 olika kommuner utöver våra egna vilket innebär att 53 olika kommuner fanns representerade. Måluppfyllnadsgrad: 133 procent.
- En annan målsättning var att politiker skulle delta på seminarierna, dvs. totalt 40 politiska representanter. På samtliga träffar fanns politiker med och projektet har totalt nått drygt 150 politiker. Måluppfyllnadsgrad: 375 procent.
- Målet för antal deltagare på seminarierna mot allmänheten var 15st/insats dvs 120 deltagare totalt. Totalt 163 åhörare från allmänheten nåddes av projektet. Måluppfyllnadsgrad mot lägsta målnivå: 136 procent.
- Fyra stycken studiebesök skulle anordnas. Totalt genomfördes fem stycken med ett besökarantal av 115 personer. Måluppfyllnadsgrad mot mål: 125 procent.
- Två nätverksinsatser har genomförts och ytterligare insatser finns planerade. Måluppfyllnadsgrad: 100 procent.

Spridning av projektet

Bägge energikontoren har haft löpande information på sina hemsidor

Information om projektet har löpande gått ut i Energikontoret i Mälardalens nyhetsbrev.

En rad pressmeddelanden om projektet har släppts för att sprida inbjudningar och för att lyfta projektets genomförande. Totalt har seminarierna besökts av fyra journalister.

Direktsänd intervju på radio Gotland sändes i samband med föredraget på bomässan.

Annonseringar har skett inför seminarieinsatserna mot allmänheten i samarbete med de lokala energi- och klimatrådgivarna. Som exempel kan nämnas att 4000 personer i Motala kommun nåddes via gratis annons i tidningen Villaägarna inför seminarierna.

Energikontoret i Mälardalen anmälde sig som frivilliga talare på Energiinsikt för att lyfta projektet som ett utmärkt samarbetsprojekt.

Slutrapport och seminariematerial kommer fortsatt att finnas på Energikontorens hemsida för nedladdning.

En ansökan om ett nationellt projekt via Föreningen Sveriges Regionala Energikontor (FSEK) finns inlämnad till Energimyndigheten. Där är tanken att allt framtaget material från det genomförda projektet skall användas och uppdateras, vilket skulle optimera en fortsatt satsning.

Slutsatser och erfarenheter

Under seminarierna har det noterats att kunskapen om lågenergihus fortfarande är dålig hos allmänheten och våra beslutsfattare. Projektets tyngdpunkt har lagts på målgrupp 1 som är kommunerna, så att de ska kunna visa vägen i arbetet med dessa frågor. Det kan leda till ett strategiskt arbete i kommunerna för att underlätta för privatpersoner att bygga mer energieffektivt och bättre än vad lagen och således den lägsta nivån kräver. Ett bevis på att kommunerna är viktiga för utvecklingen av dessa frågor är att i de kommuner där det har satsat på lågenergihusbyggande är det mycket större intresse från privatpersoner rörande energieffektivt byggande. Vidare så är det även av stor vikt att beslutsfattare får kunskap i dessa frågor för att de ska kunna fatta offensiva beslut om kommunala satsningar såväl nybyggande- som renoverande med ett energieffektivare genomförande.

Det vore mycket önskvärt att detta projekts erfarenheter och framtagna utbildningsmaterial kommer till användning i ett fortsatt nationellt projekt som är inlämnat till Energimyndigheten från Föreningen Sveriges Regionala Energikontor (FSEK).

Projekt: Lågenergihus för attraktivt boende

Rapportdatum: Mars 2012

Författare: Mathias Söderholm

Projektledare: Mathias Söderholm

Ansvarig utgivare: Energikontoret i Mälardalen AB

Projektnummer vid Energimyndigheten: 33199-1

